

Inhoud

1	Het duel tussen antimicrobiële middelen en micro-organismen	1
1.1	Antibiotica interactie tussen antimicrobiële middelen en infecties	2
1.2	Bedreigingen uit de veterinaire sector	2
1.3	Bedreigingen vanuit het milieu	4
1.4	Globalisering	6
1.5	Relatie met de tandheelkunde	8
1.6	Samenvattend	8
	Literatuur	9
2	Verleden, heden en toekomst van antimicrobiële middelen	11
2.1	Verleden antimicrobiële middelen	12
2.2	Heden en toekomst van antimicrobiële middelen	13
2.3	De brug tussen heden en toekomst	14
2.4	Kosten en baten	15
2.5	Lijnen tandheelkundige antimicrobiële behandeling	15
2.6	Samenvattend	17
	Literatuur	17
3	Data en onzekerheden bij standaardisering van antimicrobiële middelen ...	19
3.1	Dilemma tussen standaardisering en implementatie	20
3.2	Standaardiseringsmethoden en beperkingen	20
3.2.1	Defined daily dose (DDD): voordeel en beperking	20
3.2.2	De Anatomisch Therapeutisch Chemische classificatie (ATC)	25
3.2.3	De Anatomisch Therapeutisch Chemische classificatie met gedefinieerde dagdosis (ATC/DDD-systeem)	25
3.3	Kweek/gevoeligheid; bacteriostatisch/bactericide	25
3.4	Vivo (externe) voorwaarden voor antimicrobiële functie	26
3.5	Weefselfactoren en penetratie	27
3.6	Biofilm	27
3.7	Samenvattend	29
	Literatuur	29
4	Patiëntgebonden eigenschappen bij infecties en het gebruik van antimicrobiële middelen	31
4.1	Inleiding	32
4.2	Het individu en immunologische wijzigingen	32
4.2.1	Immuunsuppressie	32
4.2.2	Wijziging van de immunologische reactie	32
4.3	Allergie	34
4.3.1	Typen allergische reactie	34
4.3.2	Kruisallergie	36
4.4	Relatie met zwangerschap	36
4.4.1	Antimicrobiële behandeling bij orale anticonceptie	37
4.4.2	Teratogeniciteit bij gebruik van antimicrobiële middelen	38
4.4.3	Lactatie	39

4.5	Interactie antimicrobiële middelen met ziekten en 'geneesmiddelen'	40
4.5.1	Chronisch orgaanfalen	41
4.5.2	Bijwerkingen antimicrobiële middelen	41
4.5.3	Antimicrobiële middelen en alcohol, cannabis en cocaïne	42
4.6	Samenvattend	44
	Literatuur	44
5	Het flexibele micro-organisme	47
5.1	'Nieuwe organismen'	48
5.2	Opportunistische infecties	48
5.3	Superinfecties	51
5.4	Resistentie	52
	Literatuur	53
6	Resistentie: gevecht tussen mens en micro-organisme	55
6.1	Definiëring resistentie	56
6.2	Resistentie: genese en overdracht	56
6.3	Predispositie voor resistentie	56
6.4	Virulentie en gevolgen	58
6.5	Bijzondere Resistente Micro-Organismen (BRMO)	59
6.5.1	Multiresistente Staphylococcus Aureus (MRSA)	60
6.5.2	Extended spectre bètalactamase (ESBL)	60
6.5.3	Enterohemorragische E. coli (EHEC-bacterie)	61
6.6	Resistentie en beleid internationaal	62
6.7	Restrictief beleid en surveillance nationaal	62
6.8	Resistentie in de tandheelkunde	63
	Literatuur	65
7	Het gebruik van antibiotica en profylaxe in de tandheelkunde	67
7.1	Inleiding	68
7.1.1	Toepassingen algemeen	68
7.1.2	Toepassingen in de tandheelkunde	69
7.2	Antimicrobiële profylaxe	69
7.2.1	Profylaxe: voor en tegen	69
7.2.2	Profylaxe en bacteriëmie	70
7.3	Antimicrobiële profylaxe bij hart- en vaatlaesies	71
7.3.1	Discussie	71
7.3.2	Voorschriften	73
7.4	Antimicrobiële profylaxe bij aangeboren afwijkingen	74
7.4.1	Ziekte van Rendu-Osler-Weber	74
7.4.2	Het sikkelcelprobleem	76
7.5	Profylaxe bij gewrichtsprothesen	77
7.5.1	Voor- en tegenstanders	77
7.5.2	Gewrichtsprothese als corpus alienum	78
7.5.3	Relatie tandartspraktijk en adviezen	79
7.6	Antimicrobiële profylaxe bij implantaten en oraal-chirurgische ingrepen	82
7.6.1	Algemene adviezen	82
	Literatuur	82

8	Antimicrobieel scherm	87
8.1	Inleiding	88
8.2	Antimicrobieel scherm bij ziekten met verminderde afweer	88
8.3	Antimicrobieel scherm bij medicamenteuze afweervermindering	90
8.3.1	Immunologische achtergrond	90
8.3.2	Cytostatica	91
8.3.3	Glucocorticosteroïden	93
8.4	Gevolgen van radiotherapie in de hoofd-halsregio	93
8.4.1	Doel en bijwerkingen radiotherapie	93
8.4.2	Osteoradionecrose (ORN)	95
8.4.3	Preventie bij curatieve radiotherapie in hoofd-halsgebied	96
8.4.4	Behandelingscomplicaties	96
8.5	Bisfosfonaten en antimicrobieel scherm	98
8.5.1	Inleiding	98
8.5.2	Complicatie bisfosfonaatosteonecrose	99
8.5.3	Preventie en behandeling BON	101
	Literatuur	103
9	Antimicrobiële behandeling	105
9.1	Inleiding	106
9.2	Infecties zonder antimicrobiële indicatie	106
9.3	Indicaties voor antimicrobiële behandeling	107
9.3.1	Osteomyelitis	108
9.3.2	Schimmelinfecties	108
9.3.3	Acute necrotizing gingivostomatitis	109
9.4	Indicaties waarover in de tandheelkunde nog discussies bestaan	109
9.4.1	Peri-implantaire mucositis en peri-implantitis	109
9.4.2	Parodontitis	110
9.5	Patiënten met een verminderde weerstand	112
	Literatuur	112
10	Tandheelkunde en resistente micro-organismen	115
10.1	Inleiding	116
10.1.1	Beleid en contacten	116
10.1.2	Van BMRO naar MRSA	118
10.1.3	MRSA en de tandheelkunde	118
10.2	De MRSA-besmette patiënt	119
10.3	Besmetting binnen het behandelteam	121
10.4	Besmetting van de praktijkruimte	121
	Literatuur	121
	Bijlagen	
	Bijlage 1 Overzicht antimicrobiële middelen	125
	Bijlage 2 Lijst afkortingen	129
	Bijlage 3	131

Antibiotica en infecties

Antibiotica in de tandheelkundige praktijk

Abraham-Inpijn, L.

2016, VII, 132 p. 15 illus., Softcover

ISBN: 978-90-368-0541-4